

som leder den foreløbige undersøgelse, i hvert enkelt tilfælde at gøre den pågældende tjenestemand bekendt med, at han ikke er pligtig at afgive nogen erklæring, hvorved han vedgår et forhold som tjenstlig forseelse.

Det er oplyst, at generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet under hensyntagen til de anførte bemærkninger fra lønningskommissionen af 1954 har optaget følgende bestemmelse i post- og telegrafvæsenets regler:

„Den pågældende tjenestemand bør i hvert enkelt tilfælde gøres bekendt med, at han ikke er pligtig at afgive nogen erklæring, hvorved han vedgår, at forhold, som er indeholdt i den udarbejdede sagsfremstilling, er tjenstlig forseelse.“

Man finder det betydningsfuldt, at tjenestemandens retsstilling klargøres ved optagelse i § 20 af en bestemmelse om, at tjenestemanden skal gøres bekendt med, at han ikke har pligt til at udtale sig om fremstillingen. Der vil således ikke være noget til hinder for, at tjenestemanden, hvis han ønsker det, skriver „læst“ på fremstillingen. Centralorganisationerne har dog fremsat ønske om, at forhørslederen, når han afgiver sin beretning, fremhæver, om tjenestemanden under en eventuel foreløbig undersøgelse er gjort bekendt med, at han ikke havde pligt til at afgive nogen udtalelse.

Man har overvejet de nugældende bestemmelser om udpegning af dommere som forhørsledere. Der er enighed om, at det ikke længere forekommer hensigtsmæssigt at lade ansættelsesstedet være afgørende i så henseende. Man har været inde på den tanke, om tjenestemandens charge burde lægges til grund ud fra det synspunkt, at det for tjenestemænd i chefstillinger kunne være vanskeligere at finde administrative forhørsledere, der kunne anses for upartiske i sagen. Man finder dog ikke dette kriterium brugbart og er enige om i stedet at lade sagens beskaffenhed være afgørende for, om der bør tilkaldes en dommer som forhørsleder.

Samrådet har i denne forbindelse gjort opmærksom på, at tilstedeværelsen af militære auditører i forsvaret ikke bør afskæres fra at bruge dommere som forhørsledere. Inden for forsvaret må de militære auditører nærmest betragtes som juridiske medhjælpere for de militære rettergangschefer. I tilfælde af, at tjenesteforseelsessager under forsvaret behandles efter de i tjenestemandsløven fastsatte regler, bør der være samme adgang som i andre styrelser til at anvende dommere som forhørsledere.

Fra dommerstanden er der modtaget henstilling om, at der tilvejebringes hjemmel for beskikkelse af en person til at repræsentere styrelsen og bistå

forhørslederen med sagens oplysning, herunder ved tilvejebringelse af det for undersøgelsen fornødne materiale. Dommerne har herved anført, at det i retsplejeloven er et bærende princip, at dommerens uvildighed skal være hævet over enhver tvivl. En dommers opgave som forhørsleder vanskeliggøres, når han selv må fremskaffe materiale til sagens oplysning og ofte må argumentere mod det af tjenestemanden og dennes bisidder fremskaffede materiale. Navnlig i sager, hvor styrelsen ønsker ikke alene en beretning, men også en indstilling om sagens afgørelse, er det af stor betydning, at forhørslederens upartiskhed sikres fuldt ud.

Etaterne og navnlig centralorganisationerne har ytret betænkelighed ved at åbne en almindelig adgang til at udpege repræsentanter for styrelserne, der kan virke som en slags anklager i disciplinærsager. Man henviser til, at det er en naturlig pligt for styrelserne at fremskaffe alt nødvendigt materiale til sagens oplysning, og organisationerne er især betænkelige ved en ordning, som vil kunne virke i retning af, at der i flere og flere disciplinærsager anvendes en advokat som bisidder og en juridisk uddannet medarbejder som anklager for styrelserne. Ved en sådan ordning ændres, uden at noget behov herfor er sandsynliggjort, det oprindelige grundlag for den hidtidige tjenstlige undersøgelsesmåde.

Man er af den opfattelse, at der i hovedparten af sagerne ikke vil være tilstrækkeligt behov for beskikkelse af en person til at repræsentere styrelsen, men navnlig i mindre styrelser uden det tilstrækkelige administrative apparat kan der dog være sager, hvis vanskelighed beskaffenhed gør det ønskeligt at skaffe forhørslederen særlig bistand. I en del tilfælde kan denne bistand fremskaffes ved, at der som sekretær ved undersøgelsen udpeges en med vedkommende styrelses forhold godt kendt tjenestemand, men i særlig vanskelige sager, i særdeleshed hvor dommere udpeges som forhørsledere, og der optræder advokater som bisiddere, finder man, at adgangen til en særlig medhjælper bør være til stede for at sikre den fornødne oplysning af sagen og fuldstændig upartiskhed ved sagens behandling. For at tilgodese organisationernes begrundede ønske om i videst muligt omfang at bevare disciplinærundersøgelsen i den hidtidige form finder man dog, at der i hvert enkelt tilfælde bør foreligge en motiveret indstilling fra forhørslederen om bistand, og at der bør gives vedkommende centralorganisation adgang til at udtale sig i sagen, før afgørelse træffes.

Til § 21.

Ved gennemgangen af denne bestemmelse har man bl. a. behandlet spørgsmålet om en nærmere